

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lotteriskattelagen ändras temporärt så att den skattesats som ska tillämpas på lotterier som anordnas med ensamrätt, vilken sänktes temporärt från 12 procent till 5,5 procent för 2021, sänks temporärt till 5,0 procent för 2022 och 2023.

Propositionen hänför sig till budgetproposition för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022 och gälla till utgången av 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 Nuläge	3
2.2 Bedömning av nuläget.....	5
3 Målsättning	5
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	5
5 Remissvar	5
6 Ikraftträdande.....	6
7 Förhållande till andra propositioner.....	6
LAGFÖRSLAG	7
Lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen	7
BILAGA	8
PARALLELLTEXT	8
Lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen	8

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Lotteriskattelagen ändrades genom en tidsbunden lag om temporär ändring av lotteriskattelagen (958/2020), som trädde i kraft den 1 januari 2021, så att den skattesats som tillämpas på lotterier som anordnas med ensamrätt sänktes från 12 procent till 5,5 procent 2021. Syftet med åtgärden var att trygga en finansieringsnivå 2021 som motsvarar 2019 för förmånstagarna av avkastningen av Veikkaus Ab:s penningspelsverksamhet. Av kompensationen, 347 miljoner euro, finansierades 80 miljoner euro genom en sänkning av lotteriskatten.

Regeringen har beslutat att fortsätta att trygga avkastningen av penningspel för förmånstagarna genom att fortsätta att lindra lotteribeskattningen så att Veikkaus Ab:s intäktsföring är 80 miljoner euro större än i det fall att sänkningen av lotteriskatten inte förlängs. Av kompensationen, totalt 330 miljoner euro 2022 och 305 miljoner euro 2023, finansieras den övriga delen med budgetmedel med ramverkningar samt inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde genom utnyttjande av outdelade vinstmedel.

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

Bakgrundsmaterialet till regeringens proposition finns tillgängligt på adressen [valtioneuvosto.fi/sv/projekt-med-identifieringskod VM098:00/2021](https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt-med-identifieringskod-VM098:00/2021).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nuläge

Enligt lotteriskattelagen (552/1992) ska lotteriskatt betalas till staten på lotterier enligt 2 § som anordnas i Finland. Största delen av den lotteriverksamhet som ordnas i Finland sköts av Veikkaus Ab som bedriver verksamhet med ensamrätt till penningspel enligt lotterilagen (1047/2001) i Fastlandsfinland och av Ålands Penningautomatförening (PAF) som bedriver verksamhet med ensamrätt enligt landskapslagen om lotterier (Ålands författningssamling 1966/10) på Åland.

Lotterilagstiftningen hör med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet, men beskattningen av lotteriverksamhet hör dock till rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 49 § i självstyrelselagen ska beloppet av den lotteriskatt som betalas på Åland årligen återbetalas av statens medel till landskapet Åland.

Enligt 4 § 1 mom. i lotteriskattelagen beräknas lotteriskatten på lotterier som genomförs med ensamrätt på avkastningen av lotterier. Skattesatsen var 12 procent innan den temporärt sänktes till 5,5 procent för innevarande år. Med avkastning avses skillnaden mellan penninginsatsernas sammanlagda belopp och de vinster som utbetalats till spelarna. Av inflödet av lotteriskatten 2020, som uppgick till 174,9 miljoner euro, var Veikkaus Ab:s andel 93,0 procent, det vill säga 162,7 miljoner euro, och PAF:s andel 5,9 procent, det vill säga 10,4 miljoner euro. Skatterna bokförs enligt prestationsprincipen för den månad då avkastningen av penningspel inflyter, men redovisas till Skatteförvaltningen den andra månaden efter den då intäkterna inflöt.

Av skatteintäkterna utgjorde andra lotterier än penningspel som anordnas med ensamrätt cirka 1,0 procent, det vill säga 1,8 miljoner euro.

Enligt 17 § i lotterilagen ska av Veikkaus Ab:s avkastning 53 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst och ungdomsarbete enligt det fördelningsförhållande som närmare föreskrivs i 17 a § i den lagen, 43 procent för att främja hälsa och social välfärd och 4 procent för att främja hästuppfödning och hästsport.

I statsbudgeten tas årligen in anslag under undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets samt jord- och skogsbruksministeriets moment som uppskattas motsvara Veikkaus Ab:s vinst under räkenskapsperioden i fråga och de medel som återgår för ny utdelning. Veikkaus Ab redovisar avkastningen av penningsspelsverksamheten till ministerierna i enlighet med förhållandena enligt 17 §.

Av avkastningen av spelverksamheten 2020 överlämnades 680,2 miljoner euro till de mottagande ministerierna, varav 360,5 miljoner euro till undervisnings- och kulturministeriet, 292,5 miljoner euro till social- och hälsovårdsministeriet och 27,2 miljoner euro till jord- och skogsbruksministeriet.

Veikkaus Ab:s så kallade spelbidrag som motsvarar den avkastning som utgör skattegrunden enligt lotteriskattelagen, vinsten och det belopp som överlåtits till de mottagande ministerierna, har sedan 2017 då Veikkaus Ab:s, Penningautomatföreningens och Fintoto Ab:s penningsspelsverksamhet slogs samman utvecklats enligt följande:

	2017, mn €	2018, mn €	2019, mn €	2020, mn €
Spelbidrag	1 778	1 759	1 691	1 260
Rörelsevinst	1 021	1 014	1 009	680
Överlåtits till de mottagande ministerierna	1 015	1 014	1 009	680

Resultatet av Veikkaus Ab:s penningsspelsverksamhet 2020 har avsevärt försämrats av covid-19-pandemin, som ledde till att spelautomaterna var stängda en del av året. Dessutom har verksamheten varit föremål för begränsningar i öppettiderna och antalet spelautomater har minskat avsevärt. Intäkterna för 2021 har också sänkts av den obligatoriska autentisering som trädde i kraft vid ingången av 2021. Intäkterna beräknas totalt sjunka med 300 miljoner euro på årsnivå jämfört med 2019 års nivå.

PAF:s syfte är att samla in medel för att främja allmännyttig verksamhet och andra allmänna ändamål samt att främja projekt som gagnar PAF:s verksamhet och mål. Intäkterna av verksamheten tas in i landskapets budget och används för nämnda ändamål. Koncernens omsättning har åren 2016–2020 varierat från 116,5 miljoner euro till 10,1 miljoner euro 2020 och moderbolagets PAF:s omsättning från 93,8 miljoner euro till 71,3 miljoner euro 2020. Omsättningen är det belopp av försäljningsintäkterna som uppgetts i boksluten minskat med de utdelade vinsterna, lotteriskatten och andra motsvarande skatter. PAF:s vinst har under perioden varit som högst 30,6 miljoner euro 2019 och till följd av covid-19-pandemin som lägst 19,8 miljoner euro 2020. Åren 2015–2020 överfördes 15–21 miljoner euro i intäkter till landskapsstyrelsen, men 2019 dock exceptionella 40 miljoner euro för att lindra de negativa ekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin.

2.2 Bedömning av nuläget

Veikkaus Ab:s avkastning för 2022 beräknas fortsättningsvis ligga betydligt under 2019 års nivå.

Det är viktigt att den temporära sänkning av lotteriskatten som redan genomförts för 2021 förlängs temporärt för att trygga förmånstagarnas ekonomiska verksamhetsförutsättningar tills en ny permanent finansieringsmodell träder i kraft 2024.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att trygga de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för dem som får understöd som beviljas av Veikkaus Ab:s avkastning 2022 och 2023.

4 Förslagen och deras konsekvenser

Det föreslås att 4 § 1 mom. i lotteriskattelagen ändras temporärt så att den temporära sänkningen av skattesatsen på lotterier som anordnas med ensamrätt från 12 till 5,5 procent för 2021 förlängs till 2022 och 2023 så att skattesatsen är 5,0 procent.

Sänkningen har dimensionerats så att beloppet av den lotteriskatt som Veikkaus Ab ska betala 2022 och 2023 sjunker med cirka 80 miljoner euro jämfört med att sänkningen av skattesatsen inte förlängs. Bolagets avkastning och det belopp som delas ut i form av understöd ökar på motsvarande sätt.

PAF:s lotteriskatt sjunker på motsvarande sätt med cirka 6 miljoner euro, om den skatt som PAF ska betala utan ändring antas motsvara den nivå som gäller 2020.

Inflödet av lotteriskatt för 2022 har utan en sänkning av skattesatsen uppskattats till 143 miljoner euro, varav Veikkaus Ab:s andel är cirka 90 procent, det vill säga 129 miljoner euro.

På årsnivå sjunker lotteriskatten med knappt 90 miljoner euro. Eftersom skatten ska redovisas under den andra månaden efter den månad då intäkterna inflöt, inverkar åtgärden på inflödet från mars 2022 och minskar därmed kassainflödet för 2022 med cirka 74 miljoner euro. Den redan genomförda sänkningen av skattesatsen för 2021 sänker på motsvarande sätt inflödet ännu i januari och februari 2022.

Skatteintäkterna för 2022 beräknas uppgå till 70 miljoner euro.

Intäkterna från lotteriskatt för andra penningspel än sådana som anordnats med ensamrätt antas förbli oförändrade.

När den lotteriskatt som PAF betalar sjunker sjunker också det belopp som med stöd av 49 § i självstyrelselagen ska återbetalas av statens medel till landskapet Åland, när det gäller 2022 med ca 6 miljoner euro.

5 Remissvar

Utlåtande om propositionen har begärts av följande myndigheter och organisationer: Ålands landskapsregering, jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Veikkaus Ab, Skatteförvaltningen och Ålands Penningautomatförening.

Utlåtanden har lämnats av Ålands landskapsregering, jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Skatteförvaltningen och Ålands Penningautomatförening.

Ålands landskapsregering konstaterar att grundlagsutskottet i samband med att lotteriskattelagen stiftades bedömde i sitt utlåtande GrUU 9/1992 rd att lotteriskatten inte är en nöjesskatt eller näringskatt som med stöd av självstyrelselagen för Åland hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapsregeringens bedömning är dock fortsättningsvis att lotteriskatten är att betrakta som en nöjes- eller näringskatt och att behörighetsfrågan inte kan anses slutligt avgjord eftersom lagstiftningsbehörigheten inte bedömts av Högsta domstolen enligt 60 § i självstyrelselagen för Åland.

Användningen av Paf:s avkastning är reglerad genom landskapslagen om lotterier, medan inkomsten av lotteriskatt inte är reglerad. Genom ändringen inskränks därmed i praktiken lagtingets budgetmakt enligt 44 § i självstyrelselagen för Åland.

Landskapsregeringen anser att det är otillfredsställande att lotteriskattepolitiken har enbart rikets förhållanden som utgångspunkt. Det är inte ändamålsenligt att separera lagstiftningsbehörigheten avseende beskattningen av näringsverksamhet från lagstiftningsbehörigheten avseende reglering av näringsverksamhet.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapsregeringen fortsatt föredrar att erhålla inkomster för lotteriskatt enligt nuvarande skattegrad snarare än en förhöjd avkastning från Paf. Landskapsregeringen förutsätter att temporära sänkningar av lotteriskatten enligt nuvarande system ska genomföras på landskapsregeringens initiativ även för att säkerställa att verksamhetsförutsättningarna för förmånstagare på Åland inte försämras om Paf:s avkastning försämras.

Ålands Penningautomatförening omfattar de argument utifrån självstyrelselagen för Åland och lagstiftningsbehörigheten som Ålands landskapsregering har lyft fram i sitt utlåtande.

Landskapsregeringens och Ålands Penningautomatförenings utlåtanden har inte gett anledning till några ändringar, eftersom lotteribeskattningen ska anses höra till rikets lagstiftningsbehörighet (GrUU 9/1992 rd) och det inte är motiverat att försätta dem som bedriver penningspelsverksamhet i Finland i olika ställning.

De övriga som gett sitt utlåtande har inte haft något att anmärka på propositionen.

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2022 och gälla till utgången av 2023.

7 Förhållande till andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetproposition för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lotteriskattelagen (552/1992) 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1315/2011,
som följer:

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt är 5,0 procent av avkastningen.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till utgången av 2023.

Helsingfors den 27 september 2021

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lotteriskattelagen (552/1992) 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1315/2011,
som följer:

Gällande lydelse

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas
med ensamrätt är 12 procent av avkastningen.

Föreslagen lydelse

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas
med ensamrätt är 5,0 procent av avkastningen.

*Denna lag träder i kraft den 20 och gäller
till utgången av 2023.*
